

Yazma Öz Yeterlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yazma Öz Yeterlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33098>

Özet

Yazma Öz Yeterlik Ölçeği, 2017 yılında Firdevs Güneş, Yasin Kuşdemir ve Pınar Bulut tarafından geliştirilmiş, psikometrik özellikleri incelenmiş bir araçtır. Ölçek, bireylerin yazma becerilerini başarıyla gerçekleştirme kapasitelerine yönelik inançların ölçmeyi amaçlamaktadır. Geliştirme sürecinde, ölçeğin yapı geçerliliği ve güvenilirliği kapsamlı bir şekilde analiz edilmiştir.

Yapılan istatistiksel çalışmalar, ölçeğin üç faktörlü bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymuştur: **Yazmada Yetkinlik**, **Planlı Yazma** ve **Başarımsız Yazma**. Bu üç faktörün toplam varyansın %52,8'ini açıkladığı belirlenmiştir. Ölçek, 3'lü Likert tipi derecelendirme formatını kullanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yazma becerisi, öz yeterlik, psikometrik özellikler, ölçek geliştirme, faktör analizi, yapı geçerliliği, Likert ölçeği.

Yazarlar

Firdevs Güneş, Yasin Kuşdemir, Pınar Bulut.

Amaç

Yazma Öz Yeterlik Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin akademik ve günlük yaşamdaki yazma görevlerini ne kadar etkili bir şekilde yerine getirebileceklerine dair sahip oldukları inanç düzeyini, yani **yazma öz yeterlik algısını**, ölçmek ve değerlendirmektir. Bu ölçüm, özellikle eğitim psikolojisi alanında, öğrencilerin yazma performansını tahmin etme ve geliştirme programlarının etkinliğini değerlendirmede hayati öneme sahiptir.

Ölçek, yazma yeterliliğini tek bir genel skor yerine, üç farklı alt boyutta (yetkinlik, planlama ve başarısızlık) ele alarak daha nüanslı bir profil çizmeye hedefler.

Yapı

Ölçek, bireyin yazma eylemine ilişkin yeterlik algısının çok boyutlu bir yapısını ölçmektedir. Açıklayıcı Faktör Analizi sonucunda, ölçeğin toplam varyansın %52,8 oranında açıklayan, özdeğeri 1'den büyük üç ana faktörden oluştuğu tespit edilmiştir. Bu faktörler, yazma sürecinin farklı aşamalarındaki öz yeterlik inançlarını temsil etmektedir:

Faktör 1: Yazmada Yetkinlik (Yazma görevlerini başarıyla tamamlama inancı).

Faktör 2: Planlı Yazma (Yazma sürecini organize etme ve yapılandırma yeteneği inancı).

Faktör 3: Bağımsız Yazma (Bağlılardan yardım almadan yazma görevlerini yerine getirme inancı).

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerli, Temel Bileşenler Analizi kullanılarak gerçekleştirilen faktör analizi ile test edilmiştir. Analiz öncesinde, verilerin faktör analizine uygunluğunu belirlemek amacıyla iki temel test uygulanmıştır.

KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) Uyum Ölçüsü: KMO değeri 0,77 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, verilerin faktör analizi için uygun ve örneklem büyüklüğünün yeterli olduğunu göstermektedir.

Bartlett Küresellik Testi: Bartlett Küresellik Testi sonucu ($X^2 = 466,401$) 0,01 düzeyinde manidar bulunmuştur. Bu anlamlılık düzeyi, değişkenler arasındaki korelasyon matrisinin birim matris olmadığını ve verilerin faktörleştirilebilir nitelikte olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik çalışması, madde yük değerlerinin incelenmesi ve faktör yapısının değerlendirilmesi üzerinden yürütülmüştür. **Scree-Plot grafiği** incelendiğinde, ölçeğin öz değeri 1'den büyük olan üç belirgin kırılma noktası gösterdiği tespit edilmiştir, bu da üç faktörlü yapının güvenilirliğini desteklemektedir.

Madde yük değerleri analiz edildiğinde, tüm maddelerin ilgili faktörler altında kabul edilebilir düzeyde yüksek yüklerle sahip olduğu görülmüştür. Faktör yük değerleri 0,42 ile 0,60 arasında değişmektedir. Bu yük değerleri, maddelerin ölçülmek istenen alt boyutları yeterince temsil ettiğini ve ölçeğin iç tutarlılığını sağlam olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Temel Bileşenler Analizi kullanılarak yapılan faktör analizi, öz değeri 1'den büyük üç faktör ortaya çıkarmıştır. Bu üç faktör, ölçeğin toplam varyansının %52,8'ini açıklamaktadır ki, bu oran sosyal bilimlerde kabul edilebilir düzeyde güçlü bir açıklama varyansıdır. Başlangıç öz değerleri şöyledir:

Birinci Faktör Öz Değeri: 2,79

İkinci Faktör Öz Değeri: 1,25

Üçüncü Faktör Öz Değeri: 1,11

Faktör rotasyonu sonrasında faktörlerin açıkladığı toplam varyans değeri sabit kalmıştır. Maddelerin faktörlere dağılımı şu şekildedir: Birinci faktörde (Yazmada Yetkinlik) 5, 11 ve 21. maddeler; ikinci faktörde (Planlı Yazma) 2, 10 ve 14. maddeler; Üçüncü faktörde (Bağımsız

Yazma) ise 12, 15, 19 ve 20. maddeler en yüksek yük de?erlerine sahiptir.

Ölçek Bilgileri

Ölçek Çe?idi: Geli?tirme (Yeni bir ölçek olarak tasarlanm??t?)

Format: Çok Maddeli Öz Bildirim Ölçeği

Kullan?lan Dil: Türkçe

Hedef Kitle: E?itim gören bireyler ve yazma becerisine sahip genel popülasyon

Ya? Grubu: Belirtilmemi?tir (Genellikle akademik ba?lamda kullan?l?)

Örnekleme Detaylar?: Psikometrik özellikler, ilgili akademik çal??mada belirtilen ö?renci örnekleme üzerinde test edilmi?tir.

Derecelendirme: 3'lü Likert tipi derecelendirme kullan?lmaktadır (1=Bana hiç uygun de?il - 3=Bana uygun).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Sorumlu Yazar: Firdevs Güne?

Yay?n Y?I?: 2017

?leti?im: firdevs.gunes@gmail.com

Eri?im ve ?zinler: Ölçeğin kullan?m?na ili?kin izinler için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ölçeğin geli?tirildi?i makale çevrimiçi olarak eri?ilebilirdir.

Ölçeğin orijinal makale linki: jasstudies.com

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: yazma-oz-yeterlik-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Güne?, F., Ku?demir, Y. ve Bulut, P. (2017). YAZMA ÖZ YETERLİK Ölçeğinin Psikometrik Özellikleri. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 58, 101-114.

Yazma Öz Yeterlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek toplam 10 maddeden oluşmaktadır. Aşağıda, kaynakta belirtilen üç örnek madde yer almaktadır:

Yazı yazmak benim için kolay bir etkinliktir.

Yazdığım bir metnin hangi metin türünde olacağını belirleyebilirim.

Başkalarından yardım almadan bir yazıyı tamamlayabilirim.

ARABPSYCHOLOGY.COM